

Passend Onderwijs, en waarom dan wel?

Op 1 augustus 2014 is de Wet op het Passend Onderwijs in werking getreden. Het wetsvoorstel kende een lange voorbereidingstijd en had een beoogde datum van in werking treden van 1 augustus 2013. Toenmalig minister van Onderwijs, van Bijsterveldt, besloot op aandringen van het veld om de datum van 1 augustus 2013 een jaar uit te stellen om het veld een jaar langer in de gelegenheid te stellen om zich voor te bereiden op deze wet.

Algemene kenmerken van Passend Onderwijs

In de toelichting op het wetsvoorstel Passend Onderwijs staat te lezen: ‘Dit wetsvoorstel heeft betrekking op het stelsel van de voorzieningen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het funderend onderwijs en in het middelbaar beroepsonderwijs. . . .

- Er wordt een **zorgplicht** voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte voor de bevoegde gezagsorganen in het funderend onderwijs ingevoerd,
- er worden **samenwerkingsverbanden** in het funderend onderwijs gevormd,
- de middelen voor extra ondersteuning (**geld**) voor het funderend onderwijs,
- het (voortgezet) speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs worden **gebudgetteerd** en
- tot slot wordt een **verplichting tot overleg** over de voorzieningen voor extra ondersteuning in het samenwerkingsverband tussen het samenwerkingsverband en de gemeente(n) ingesteld.

Doel van deze wetwijzigingen is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd.

..... **Het gaat niet primair om de beperkingen die de leerling heeft, maar om de aanpassingen die nodig zijn zodat de leerling onderwijs kan volgen.** Door de ruimte die het nieuwe stelsel biedt, kunnen scholen of samenwerkingsverbanden zelf bepalen welke ondersteuning de leerling nodig heeft. De zorg die wordt geboden door de ketenpartners zoals de jeugdzorg, de jeugdgezondheidszorg of de geestelijke gezondheidszorg, is daar complementair aan. Wel is het van belang om afstemming te zoeken met deze partners.’ (accenten aangegeven door deze schrijver)
Bovenstaande beschrijving van de wet geeft in feite het kader weer van wat passend onderwijs is en hoe het in de praktijk vorm gegeven kan worden.

Doelstellingen passend onderwijs

In de periode 2003-2009 is het bedrag dat de rijksoverheid uitgaf aan de leerlinggebonden financiering (‘rugzakjes’) opgelopen van 800 naar 1600 miljoen per jaar zonder dat dit heeft geleid

tot een terugloop in het speciaal (basis)onderwijs. Op den duur was de financiering onhoudbaar. Bovendien was er onvoldoende toezicht op het geld en op de resultaten.

In de Wet Passend Onderwijs worden daarom de volgende doelen vastgesteld:

1. Budgettaire beheersbaarheid en transparantie

Duidelijk moet zijn waaraan de beschikbare middelen voor extra ondersteuning worden besteed.

2. Geen thuiszitters

Alle kinderen verdienen een plek in het onderwijs.

3. Minder bureaucratie

Geen lange indicatieprocedures, geen wachtlijsten, geen gescheiden circuits van lichte en zware ondersteuning waarvoor ouders meerdere indicatieprocedures moeten doorlopen en zo min mogelijk administratieve lasten voor de bevoegde gezagsorganen van scholen.

4. Noodzaak tot labelen van kinderen verval

Door de afschaffing van de landelijke systematiek van de indicatiestelling krijgen de schoolbesturen meer ruimte om bij de toekenning van de extra onderwijssteuning uit te gaan van de onderwijsbeperking van de leerling (handelingsgerichte diagnostiek). Kernvraag wordt dan: hoe kan de onderwijsbeperking worden opgeheven?

5. Handelingsbekwame leerkrachten

Goed onderwijs en goede extra ondersteuning van een leerling in de klas valt of staat met de leraar. Dat geldt ook voor het nieuwe systeem passend onderwijs. De leraar staat er niet alleen voor: hij doet dit samen met het team, de school en het samenwerkingsverband.

6. Afstemming met andere sectoren

De inzet van ondersteuning in het onderwijs moet beter worden afgestemd op de inzet vanuit andere sectoren in het jeugddomein, zoals de jeugdzorg.

Het Ondersteuningsplan SWV Roosendaal-Moerdijk e.o. 2015-2019

Ieder samenwerkingsverband (SWV) formuleert het eigen beleid in een ondersteuningsplan dat goedgekeurd dient te worden door de aangesloten schoolbesturen (als leden van de vereniging), de ondersteuningsplanraad (medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband) en vastgesteld door het bestuur. Daarna gaat het ondersteuningsplan naar de Inspectie van het Onderwijs.

Missie

In het ondersteuningsplan van het SWV Roosendaal-Moerdijk e.o. is als missie opgenomen:
Het bieden van zo thuisnabij mogelijk passend onderwijs aan elk kind in het primair onderwijs, aansluitend op zijn of haar ontwikkeling en talenten en afgestemd op zijn of haar onderwijsbehoeften.

Visie

Het werken aan de missie gebeurt vanuit onderstaande visie:

De aangesloten besturen van dit samenwerkingsverband kiezen voor een *smalle bovenbestuurlijke organisatie*, maar met de nadrukkelijke intentie om vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid de opdracht als samenwerkingsverband, namelijk “passend onderwijs voor ieder kind op iedere school”, waar te maken. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid veronderstelt *solidariteit* met behoud van de eigen verantwoordelijkheden. Het betekent dus ook dat je voor zowel het basisonderwijs als het speciaal (basis)onderwijs een plek in de keten van zorg en ondersteuning reserveert. *Het speciaal (basis)onderwijs blijft voorsnog een belangrijke plek waar kinderen recht op hebben*, als hun ondersteuningsvraag daar het beste beantwoord kan worden. De gezamenlijke besturen van het verband zijn dan ook verantwoordelijk voor het in stand houden van een kwalitatief goed en qua omvang verantwoord speciaal (basis)onderwijs. Belangrijkste uitgangspunt hierbij blijft het *versterken van de basisondersteuning* op de scholen voor regulier onderwijs, zodat het regulier onderwijs in toenemende mate kinderen met specifieke onderwijsbehoeften kan opvangen en een kleinere groep leerlingen, waar mogelijk voor een korte periode, gebruik maakt van het speciaal (basis)onderwijs.

Bovenstaande visie is uitgewerkt in een ondersteuningscontinuüm:

1. BaO Basisondersteuning

*Reguliere lumpsum en middelen Lichte Ondersteuning schoolbestuur

2. BaO en arrangement Lichte Ondersteuning

*Reguliere lumpsum en middelen Lichte Ondersteuning schoolbestuur

3. BaO + individuele arrangementen Zware Ondersteuning

*Reguliere lumpsum en middelen Lichte Ondersteuning schoolbestuur + middelen Zware Ondersteuning van het samenwerkingsverband

4. SBO (en observatieplaatsen SBO)

*Reguliere lumpsum en middelen Lichte ondersteuning samenwerkingsverband

5. SO (en observatieplaatsen SO)

*Reguliere lumpsum en middelen Zware Ondersteuning samenwerkingsverband en in geval van Onderwijs Zorg Arrangement met middelen Jeugdzorg, WZV, WLZ

Doelstellingen

Kwalitatieve doelstellingen in termen van verbreden van de basisondersteuning, versterking van het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkracht en versterken van de expertise binnen scholen en schoolbesturen.

Kwantitatieve doelstellingen zijn gericht op het terugdringen van het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs tot het landelijke bekostigingsniveau van 2% (250 leerlingen in 2020) en 15% minder bekostiging speciaal onderwijs. Daarnaast streeft het SWV naar het terugdringen van het aantal

thuiszitters naar 0, rekening houdend met vrijstelling van leerplicht voor leerlingen die geen onderwijs kunnen volgen.

Inrichting van het SWV: de praktijk van alledag

Naast de verdeling van het geld dat scholen nodig hebben om vorm te geven aan de ondersteuning van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte (lichte ondersteuning) heeft het SWV de taak om toe te zien op het realiseren van de **zorgplicht**. Daarnaast stelt het SWV het niveau van de **basisondersteuning** vast en zorgt er voor dat scholen in hun **schoolondersteuningsprofiel** aangeven op welke wijze zij de basisondersteuning op hun school realiseren. Voor het realiseren van extra ondersteuning aan leerlingen is afgesproken dat alle scholen van het SWV werken volgens de principes van HandelingsGericht Werken (HGW).

Wanneer een leerling onvoldoende ondersteund kan worden vanuit de basisondersteuning kan via het SWV extra ondersteuning worden aangevraagd in de vorm van een arrangement. Voor deze leerlingen is altijd een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) gemaakt. Een ontwikkelingsperspectief (OPP) wordt in het reguliere basisonderwijs opgesteld wanneer kinderen herhaald onvoldoende profiteren van het aanbod in de groep. Voor de leerlingen in het speciaal basisonderwijs is een OPP standaard aanwezig. Een OPP wordt ook gemeld bij DUO.

Wanneer een arrangement onvoldoende ondersteuning biedt kan een leerling geplaatst worden op het speciaal (basis)onderwijs. Hiervoor dient bij het SWV een toelaatbaarheidsverklaring te worden aangevraagd.

Naast arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen heeft het SWV extra mogelijkheden voor leerlingen die in een NevenInstromersProject zijn geplaatst, voor hoogbegaafde leerlingen en voor leerlingen die mogelijk dyslectische kenmerken gaan vertonen via het programma Bouw!.

Het SWV overlegt met de 5 gemeenten over onderwerpen als:

- Doorgaande ontwikkelingslijn
- Dyslexie
- Een gezin, een plan (samenhang onderwijs-jeugdzorg)
- Leerlingenvervoer
- Thuiszitten en leerplicht
- Eerste opvang anderstaligen (EOA)
- Passend onderwijs thuisnabij

Voor ouders (en scholen) biedt het SWV ook de mogelijkheid voor second opinion, mediation of arbitrage als ouders en school niet tot overeenstemming komen over de noodzakelijke ondersteuning voor de leerling. In dit kader zal het wetsvoorstel Overeenstemming Handelingsdeel OPP ook een rol gaan spelen.

Tot slot informeert het SWV scholen (via de schoolbesturen) over ontwikkelingen op het gebied van passend onderwijs.